

Budapest barátai.

Budapest, november 15.

A mi fővárosunk szép és nagy ünnepe, megható jubileuma, a világvárosi fejlődés első lépésének negyvenéves fordulója, egy kissé magára az ünnepeltre: Budapest városára irányította sokaknak a figyelmét. Akik látják és érzik ennek a fejlődésnek a mérhetetlen jelentőségét, akik nem tudnak szó és kritika nélkül elhaladni a helyes vagy helytelen lépések mellett, akiknek volna egy-egy apró gondolatuk, ötletük, szavuk arra, miként lehetne széppé varázsolni a jelent, okosan egyengetni a jövő útját és megmenteni a múltból mindazt az emléket, ami szép és hasznos, azokat együvé hozta most az ünnepséges jubileum. Ha mindenki összefogna, aki szívén viseli a főváros sorsát, ha mindenki egy cél, egy ut felé segítően egymást együttes erővel, mennyi mindent lehetne itt megvalósítani! Ezt a célt, ezt a törekvést próbálja szolgálni most az a társaság, mely «Budapest barátainak társasága» néven ma délelőtt alakult meg.

E társaság első értekezletére, megbeszélésére hívta össze Bárczy István polgármester ma délelőttre, az Ujvárosháza közgyűlési termébe a fővárosi kulturális társadalom színe-javát: írói, művészeti, társadalmi jelességeket, akik több százan jelentek meg. Az értekezleten Bárczy István elnökölt, aki a következő beszéddel nyitotta meg az ülést:

— Igen tisztelt Uraim! Bocssánnak meg, ha a napi munka mellől elszólitottam Önöket és megkérem, hogy drága idejükből ajándékozzanak egy félórát egy olyan idea megvalósítására, amelyvel — azt hiszem — használhatunk a mi városunknak.

Mielőtt összejövetelünk czéljára rátérnék, meg kell említenem, hogy körülbelül egy éve az elnökségem alatt álló egyik kulturális egyesület körében: a Népművelő Társaság egyik felolvasó ülésén, vetődött fel a Budapest Barátai Társaságának az ötlete. Azt hiszem, ez vezette az eszmét fel-

vető lelkes férfiakat hozzám; amikor a mai alakuló ülés összehívását kérték.

Arról van szó, uraim, hogy alapítsuk meg Budapest Barátainak Társaságát. Nemrégiben mozgalom indult meg, amelynek az lenne a czélja, hogy szövetségbe gyűjtse Budapest rajongóit és barátait: írókat, művészeket, tudósokat, városregulátorokat, esztétákat, várospolitikusokat és hírlapírókat, akik kultuszt csinálnak Budapest szeretetéből. Felkeltették a nagyközönség érdeklődését Budapest multja, jelenje és jövője iránt. Ez a szövetség felolvasásokat rendezne, amelyen kitűnő tudósok és írók ismertetnék meg az érdeklődőkkel Budapest történetét. Kiállításokat rendezne, amelyeken bemutatná a régi Pest-Budát és a mai Budapestet, amint ezer bajon és akadályon keresztül fejlődött, gyarapodott és azzá lett, ami ma: milliós lakóju nagyvárossá. Hozzászegődne minden akcióhoz, amelynek az a czélja, hogy szebbé, még nagyszerűbbé tegye a magyar fővárost. Városszerető hazafiakat nevelne, akik nemcsak gáncsolni tudják ezt a várost, hanem szeretni is, akik tudnak lelkesedni és dolgozni is a mi fővárosunk jövőjéért. Ez a társaság hadat akar üzeni a közömbösségnek, mert úgy látszik: sok igazság van abban a sokszor hangoztatott vádban, hogy Budapest lakóinak nagy része közömbös a város dolgai iránt, amely kenyeret ad neki.

A pesti emberrel meg kell ismertetni Budapest multját és jelenét, mert ha megismeri, meg is szereti ezt a mi nagy városunkat. Ez a nagy szeretet rendkívül nagy érték és nagy erő, amelyre feltétlenül szüksége van ennek a városnak, hogy tovább épüljön és tovább szépüljön. Ezt az erőt, ezt a kincset nagyszerűen fel lehet használni most, amikor az új Budapest építésével hovatovább elkészülünk és amikor meg kell csinálnunk Nagy-Budapestet. Most a pallérozás ideje következik. Amire nem fordíthatunk kellő gondot a tegnapi lázas munkájában, ezt kettőzött erővel kell helyrehoznunk a holnap kiépítésével. Ez a czélja, ez a feladata a Budapest Barátainak.

Most, amikor a mai Budapest születésének negyvenesztendősfordulóját ünnepeljük, azt hiszem, valamennyien meghatótt lelkesedéssel bízunk ennek a városnak jövőjében. Szébbnek, fényesebbnek látjuk a múltal a holnapot. De hogy valóra váljanak az álmaink: össze kell fogni mindannyiunknak. Minden külföldi nagyvárosnak megvan a maga városi szövetsége. Ismerjük a «Pro Venezia» és a «Les Amis de Paris» működésének nagyszerű és hasznos eredményét. Budapestnek is megvannak a maga rajongói, jóízű és Pestet szerető polgárai, akik azonban külön-külön nem hasznosíthatják tudásukat és ötleteiket a főváros érdekében. Ezeket az értékes embereket egy erős és hatalmas hadsereggé kell organizálni. Ezt akarjuk mi most és amidőn az alakuló ülést megnyitom, köszöntöm a törvényhatósági bizottság, a tanács, a tudományos, az irodalmi, a művészeti egyesületek itt megjelent képviselőit és hálás szívvel konstatalom, hogy az a nagy érdeklődés, amelyet ime a megjelentek reprezentálnak, mindig megnyilvánul, valahányszor arról van szó, hogy még szebbé, még nagyszerűbbé tegyük Budapestet.

A polgármester beszéde után, amely óriási tetszést váltott ki, Glück Frigyes emelkedett szólásra és megállapította, hogy a fővárosban igen-igen sokan érzik szükségét annak, hogy legyen egy társadalmi szervezet, amely Budapest barátait egy csoportba gyűjtve, a gyönyörű fővárosunk iránti szeretetet fejlessze és terjeszsze. Ez a társadalmi szervezet legyen a Budapest Barátai Társasága. Álljanak csatasorba mindazok, akik szívükön viselik Budapest fejlődését és nagyságát. Ebből a szempontból nagy és magas feladat vár a társaságra. Indítványozza: Mondja ki az értekezlet, hogy megalkotja a Budapest Barátai Társaságát a következő czéljal: A társaság czélja legyen a főváros